

j. polski kl. 7bi

1.04 – 3.04.2020r.

Temat: Rodzaje zdań złożonych podrzędnie.

Proszę obejrzeć filmiki z poniższych linków zgodnie z podaną kolejnością. Film nr 1 i 2 jest przypomnieniem tego, co zdążyliśmy zrobić w szkole. Film nr 3 - to nowe wiadomości.

1. <https://www.youtube.com/watch?v=dLqF93FVQmk>

2. <https://www.youtube.com/watch?v=JCeXIBWM5ic>

3. <https://www.youtube.com/watch?v=mHBjNMqWUeA>

Po obejrzeniu filmów proszę zrobić notatkę w zeszycie. Przepisać lub wydrukować i wkleić. Proszę też do poniedziałku się tego nauczyć. Żeby wszystko opanować musicie przypomnieć sobie na jakie pytania odpowiadają poznane w kl.4 i 5 części zdania: podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie i okolicznik.

Typy zdań złożonych podrzędnie

- **podmiotowe**
- **orzecznikowe**
- **dopełnieniowe**
- **przydawkowe**
- **okolicznikowe**
- miejsca,
- czasu,
- przyczyny,
- stopnia,
- sposobu,
- celu,
- przyzwolenia,
- warunku

Zdanie złożone podrzędnie podmiotowe

- Zastępuje podmiot zdania nadrzędnego.
Odpowiada na pytania:
kto?, co?

zdanie nadrzędne

Ten dostanie nagrodę,

(kto?) zdanie podrzędne

kto okaże się najlepszy.

zdanie nadrzędne

Martwi mnie,

(co?) zdanie podrzędne

że Joanna wyjeżdża.

Zdania złożone podrzędnie z podrzędnym podmiotowym

Zdanie złożone podrzędnie orzecznikowe

Zastępuje orzecznik zdania nadrzędnego;

- Odpowiada na pytania:
**kim jest?, czym jest?, jaki jest?,
jaki był?, kim stał się?, kim został?**

zdanie nadrzędne

Maciek był tym,

(**kim był?**) zdanie podrzędne

na kim mi bardzo zależało.

zdanie nadrzędne

Andrzej jest taki,

(**jaki jest?**) zdanie podrzędne

że wszyscy koledzy go lubią.

zdanie nadrzędne

Śnieg był taki,

(**jaki był?**) zdanie podrzędne

że po chwili przemokliśmy.

zdanie nadrzędne

Kraków jest tym dla Polski,

(**czym jest?**) zdanie podrzędne

czym Rzym dla Europy.

zdanie nadrzędne

Hałas był taki,

(**jaki był?**) zdanie podrzędne

że nic nie można było zrozumieć.

Zdania złożone podrzędnie z podrzędnym orzecznikowym

Zdanie złożone podrzędnie przydawkowe

Zastępuje przydawkę zdania nadrzędnego.

- Jest rozwiniętym w formę zdania określeniem rzeczownika.
- Odpowiada na pytania:
**jaki? jaka? jakie?
który? która? które?
czyj? czyja? czyje? ile? z czego?**

zdanie nadrzędne

Wykorzystałam pomysł,

(**jaki?**) zdanie podrzędne

który podsunęła mi Magda.

zdanie nadrzędne

Otrzymałam wiadomość,

(**jaką?**) zdanie podrzędne

że mój brat zdał maturę.

zdanie nadrzędne

Oglądałem film,

(jaki?) zdanie podrzędne
który był naprawdę interesujący.

Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym przydawkowym.

Pamiętaj!

- Przydawka jest określeniem rzeczownika.
- Przydawka oznacza właściwości przedmiotów, np. barwę, wielkość, kształt albo przynależność do kogoś.

Zdanie złożone podrzędnie dopełnieniowe

- Zastępuje dopełnienie zdania nadrzędnego.
- Odpowiada na pytania przypadków zależnych:
kogo?, czego?, komu?, czemu?
kogo?, co?
z kim?, z czym?
o kim?, o czym?

zdanie nadrzędne
Kasia powiedziała koleżankom,
(o czym?) zdanie podrzędne
że wyjeżdża do Peru.

zdanie nadrzędne
Lubię oglądać,
(co?) zdanie podrzędne
jak wschodzi słońce.

zdanie nadrzędne
Zastanawiałem się,
(nad czym?) zdanie podrzędne
jaki będzie temat wypracowania.

zdanie nadrzędne
Zaufam temu,
(komu?) zdanie podrzędne
kto mnie nie zawiedzie.

zdanie nadrzędne
Nie spodziewałam się,
(czego?) zdanie podrzędne
że spóźnisz się na nasze spotkanie.

zdanie nadrzędne
Dzieci nie chcą pamiętać,
(o czym?) zdanie podrzędne
o tamtych pechowych wydarzeniach.

Dobra rada!

- W zdaniach złożonych podrzędnie dopełnieniowych zdanie podrzędne rozwija dopełnienie zdania nadrzędnego, stąd jego nazwa.
- Pamiętaj o pytaniach przypadków. One wprowadzają zdania podrzędne dopełnieniowe.

Zdanie złożone podrzędnie okolicznikowe

- miejsca,
- czasu,
- przyczyny,
- stopnia,

- sposobu,
 - celu,
 - przyzwolenia,
 - warunku
- Zastępuje okolicznik zdania nadrzędnego.
 - Zdań złożonych podrzędnie okolicznikowych jest tyle, ile rodzajów okoliczników.
 - Zdania okolicznikowe odpowiadają na pytania poszczególnych okoliczników.

Odpowiada na pytania:

miejsca

- *gdzie?*
- *skąd?*
- *dokąd?*
- *któredy?*

zdanie nadrzędne

Jedź tam,

(gdzie?) zdanie podrzędne

gdzie rozciągają się najładniejsze widoki.

zdanie nadrzędne

tam dziś są ogromne grzyby,

(gdzie?) zdanie podrzędne

gdzie padało dużo deszczu,

zdanie nadrzędne

Na wakacje pojedę tam,

(gdzie?) zdanie podrzędne

gdzie urodziła się moja mama.

Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym miejsca.

czasu

- *kiedy?*
- *jak długo?, jak dawno?*
- *odkąd?, dokąd?*

zdanie nadrzędne

Odwiedzę cię,

(kiedy?) zdanie podrzędne

kiedy tylko się rozpogodzi.

zdanie nadrzędne

Lubię patrzeć na niebo,

(kiedy?) zdanie podrzędne

. kiedy zapadnie zmrok.

Zdania złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym czasu.

przyczyny

- *dlaczego?*
- *z jakiego powodu?*
- *z jakiej przyczyny?*

zdanie nadrzędne

Dzwonię do ciebie,

(**dlaczego?**) zdanie podrzędne

bo nie byłeś dzisiaj w szkole.

zdanie nadrzędne

Spóźniłem się do szkoły,

(**dlaczego?**) zdanie podrzędne

ponieważ nie zdążyłem na autobus.

Zdania złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym przyczyny.

celu

- **po co?**
- **w jakim celu?**

zdanie nadrzędne

Wyszła do sklepu,

(**po co?**) wypowiedzenie podrzędne

żeby kupić świeże pieczywo.

zdanie nadrzędne

Iga pożyczyła mi rower,

(**po co?**) wypowiedzenie podrzędne

żeby mogła dojechać do domu.

Wypowiedzenie złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym celu.

sposobu

- **jak?**
- **w jaki sposób?**

zdanie nadrzędne

Marcin pracował tak,

(**jak, w jaki sposób?**) zdanie podrzędne

że zasłużył na pochwałę.

zdanie nadrzędne

Zaśpiewam tak,

(**jak?**) zdanie podrzędne

żeby rodzice byli ze mnie dumni.

Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym sposobu.

warunku

- **pod jakim warunkiem?**
- **w jakim wypadku?**
- **jeśli co?**

zdanie nadrzędne

Umówię się z tobą,

(**pod jakim warunkiem?**) zdanie podrzędne

jeśli zaprosisz mnie do kina.

zdanie nadrzędne

Miałbyś kłopoty,

(**pod jakim warunkiem?**) zdanie podrzędne

gdybyś nie zdał egzaminu

Zdania złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym warunku.

przyzwolenia

- *mimo co?*
- *mimo czego?*

zdanie nadrzędne

Chociaż było wietrznie,

(mimo czego?) zdanie podrzędne

wiele osób wybrało się na spacer.

zdanie nadrzędne

Mimo że padał śnieg,

(mimo czego?) zdanie podrzędne

wszystkie drogi były przejezdne.

Chociaż byłem chory,

(pomimo czego?) zdanie podrzędne

poszedłem do szkoły.

Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym okolicznikowym przyzwolenia.

stopnia

- *w jakim stopniu?*
- *jak bardzo?*

zdanie nadrzędne

Krzysiek opowiadał tak śmieszne dowcipy,

(jak bardzo śmieszne?) zdanie podrzędne

że mógłby występować w kabarecie.

zdanie nadrzędne

Muzyka była tak głośna,

(jak głośna?) zdanie podrzędne

że trzęsły się ściany.

Pamiętaj!

- Okolicznik jest to określenie czasownika.
- Wskazuje na okoliczności wykonania jakiejś czynności, np. czas, miejsce, cel, skutek, przyczynę.

Wiem, że wydaje Wam się, że jest tego dużo, ale macie na to dużo czasu, proszę codziennie poświęcić kilkanaście minut i obejrzeć jeszcze raz film nr 3. Jak zaczniemy robić ćwiczenia zobaczycie, że wszystko się rozjaśni. Ważne też jest wasze zaangażowanie i wiedza z klas młodszych.

Musicie to opanować, bo jest to podstawa do zrozumienia i do wykonania wykresów zdań wielokrotnie złożonych. Oczywiście, kiedy zacznie się normalna nauka w szkole, wtedy jeszcze raz do tego wrócimy i wszystko powtórzymy. Do niedzieli teoria, w poniedziałek ćwiczenia. Powodzenia!